

له دارستاندا

شانۆنامهی کی رههزی به

نووسی عبد الصمد خانقاه

وههگهاتی عباس عبد الله یوسف

دیمهتی بهکم

(دارستانکی تاری به چهره درخت ، نیشکه ههتاوی بو ناچی)

شیر: «به دهنگیکی بهرز ده نه پڕینی» ئه می به یهونه که له کوی ی؟
مه میون: «به له زو به بازه باز له پویی درختیکی بهرز مه دینه خواره وه» من
«ده می تیک ده ئالی» من ، من ، لیرم (په یی ده که مویته سه زهوی و به
که پۆشمه له دیاریدا ده وهستی).

: گه وهه چی دهوی؟

شیر: «به نوو بهی چاوی لی زهق ده کات» وا خه ریکه له برسان برین ، بیهار ،
خه زارک بیته ، نیشکه بهشتی که ریت؟

مه میون: «چه ند بازیک داوی»: به لی به لی سه وهه رم «وون ده بیته»

شیر: «له نه نه نه پری ترسانکی به هه مه لا روی دا به مرد وهام ده بیته» گویم له قیره
قیره نه مه کی به لهوی ، کی به لهوی؟

بوق: «به بهک باز ده بیگاتی و داده که مویته» من ، من ، گه وهه رم

شیر: «لی نی نزیک ده بیته وهه ، هه ناسه گه ره شه داره که ی له پیسته ی بوقه که
ده دات» جا ، ئه ی بیانی به چا و قا به که چه ت دهوی؟

بوق: «به سه ره په کانی داده که موی و ماچیان ده کات» من ، من ، من ،
به رباریزگاری ئی وهه دهوی؟

من زور لیکراوم ، چه وساهوم له دارستانه که ماندا .

شیر: «به لوتی ده پرخینی» ئا . . . باشه که وهته به لام بو؟

بوق: «به خوشی به که وهه» چونکه وایان پروایه ، کهوا من گشت قه وهزی روخ
گه که کم به تالان بردوهه .

شیر: ئه ی نهو گه وهه له کوی به؟ سه پیره چون پیم نه زانیوه نهی کهوا هه تاو له سه ره

زهوی وزارما تاوا نا یی .

بوق: ئه ری ، هه ره له به ره نه وه نه هه تاو مه ته لاتان من به ره زه فرمانی ئی وهه ،
ئا یا سه وهه رم ده بهوی نهو گه می په ی نیشان دهه ؟ هه وهه ها دارستانه که ؟ و ما سی
نه قامه شو رش که دو وهه کانه ؟

شیر: هه وهه من ماندهوم ، جیگرم ده تیرم ، زور لامان تازیره ، دیمه نه
جوانه که ی دلخوشان ده کات نهو مه میونیکه سه وهه نه چی به ، مه میونه که خزی
له کاره که ده که مویته ، دلنیا به ، من په شتوانتم . له هه ی شتی مه ترسه ، ئی سنا
به زوه ، دووای ماوه ی ده ی بگه ریت وهه ، جا مه میونه که له گه ئا ده چی .
بوق: «په ده داته په ی کانی و به زینه گه رمی و دل سوزی به وهه ماچیان ده کات»
سه یاس ئه ی سه وهه رم ، ئه ی مه زنی لی هیزو زور لیکراوان (ده وهه تاوهه) .

مه میون: «به تاو غار ده دات ، لا به لا دادیت و ده گاته شوینی شیره که»
سه وهه رم ، هه نه هه یلکه م بو ت هاوردوهه ، مریشکان جهنگیکی لی تامانیان
له سه رم په ریا کرد . ئه ی نه مه په له خوتنه ی سه ره لاشه م ناییی ؟ نه مانه جی شوینی
دندووکی مریشکه بریندار که ره وهه کانه .

شیر: «هه یلکه کانی لی ده ردینی» نا هومید نه به ، له مریشکان ده ترسی ی؟ وهی
وهی له بهر تو ، جا ده یی من کی م؟ (ده ست ده کات به لرف کردنی
هه یلکه کان) .

مه میون: «دوو ده که مویته وهه نه ختیک پال ده که وی» ئای نه مرۆ من زور
ماندهوم .

شیر: نه مرۆ بو قیک هاته لام ، داوای پاراستنی کرد هه وهه که تاماده ده بیته ، توش
له سه رته له گه لیدا برۆی ، بو ناو بزوونی کردن و چه سپاندنی به رباریزگاری ،
ئی گه بهشتی ؟ گیل مه به .

مهجيون : (قسان ناراسته ماسيان دهکات) شيري سرورم ، ري ي پي دام ناورينو بيان بکهم .

ماسيه کان : جا ، شيرکي په تاري بدا به تر ، هم بوقه وهک برابه کي نازيزي ټيمه له ناوماندا دهژبا ، به لام له خواردنو خواردموه ، خوي له ټيمه به مافدارتر يني ، له بهر خواوه پروا په کي : چونکه له لاکاني هه به پي بان پروا به سر زه وي له ټيمه جيا دهکاتموه واي لي دهکات له ټيمه چاکتر لي ، ټيمه هم به چاکتر زانينمان ناوي ، باخوت و مزنت و هم بوقه بو به دچاره نووس پرؤن ، ده عجان ټيگه يشتي ؟

مهجيون : وگومکه ده شلټيني ، مل که چي ټيمه نابن ؟ ده يئتموه . (که م کاتيک وون ده يئت)

مهجيون : (دوباره ده گريتموه ، له کاروانيدا هه نده بوق ززل هه به له ي بوقان ، ټيستا که ټيوه له هاو په يمانه کانان ، ټيوه معزني هم گومن . به هه وه سي خوتان چي ده کن بکن . . با هم بوقه ش هيا بو بوق گزانده کردو دهکات ، مزنتان يئت ټيوه ش له ماسي هيج وپوچ ، بهس کويزانه گوي رابه لي نان له سره .

بوقه کان : (ده ست به قيره قيري ناسازي نه پچراو ده کنه به سر وکايه ي به کي قابليزو هه روه ها ده سه لاني شير ، سرورم ي مزنگان . . به لام . . ده ي شيري مزنگان ، له هه ده سدر يزي بهک پاريزگاريمان لي بکات .

مهجيون : بهر پاريزگاري شکر مه ندانه ي شيري سرورم گشت لايه ک سر به رز دهکات ، به بوق و ماسي يموه به لام به مارجي .

بوقه کان : مارجه که چي به ؟

مهجيون : له سر تانه ، همور وزي ماسيه کي تازه ي قلموي به ناوي لي گه رده وه بو شيري سرورم مان بنين ، ټيگه يشتن ؟

بوقه کان : (به بهک دهنگک) لي مارج قابلين

ماسيه کان : (به بهک دهنگک) ، ټيمه ش ، قهت سارده - کوشني ، پشکمش ناکهين ، هه شتيک زباني ټيمه هه يئت خوماني لي قه دهغه ده که ين مه جيونه که ، نه مه وه لآمانه بو مزنه کت

مهجيون : نه مه قانونمانه ، له قانونه به ، که وا سروشي دارستان ، دايله سه يني .

کوشني - صحنه

مهجيون : (چوارم شق داده نيشي و ديقه لايه کي دباري کراو دهکات . به دهستان هيا دهکات ، به هه ردو لهجه شوره کانيشي سرورماني ده تويني نري ، نه وه ي دياره بوقه که ټيه ؟

شير : (به خوتان يه وه ناو ده دات) خويه ي ، پرو لي مه گمري نزيک بي ، ټيستا له گه ليا پرؤوه ، ده ي خيرا که .

مهجيون : (په له دهکات و به بلن دترين دهنگمه بانگ دهکات) بوق ، له زيه ت مه خو ، ده ي ، ده ي ، با ټيکه وه پرؤين بو له شو يته ي مه به سته .

بوق : به لام من ده موي سرورم بييم .

مهجيون : (به خيرا ي) توش له گه ليا په له بکه ، يويست به وه ناکات .

دويمه دوهم

(دارستاني ، نه خني چره ، به ناستم تيشکي هه تاوي ده گاتي ، گوميلک روخه کاني به چينه قهوزه به کي پر دهور دراوه .

ماسيه کان : (به شياوي و تو قينموه) نه مه چي به ؟ مه جيونه ؟ ناي ، مه جيون ، نه دي هم لاساره ي له گه ليا نابين ! پشانت هه ده دري نه ي لاساري خو يري !

مهجيون : وه چند پانه بازيک ده گانه لاپانه رامه چله کين .

(بوقه که له سر شاني يموه دپته خوارموه)

بوق (به گالته پي کردنه موه) هه که وه ختي ، تا خوتان به خوتان نيشان دم ، و لي نيه ، نه ي ماسيه گمزه له کي

ماسيه کان : (به بهک دهنگي بلن و گزه هين نا ، لي خيره ت .

بوق : ټيستا من معزني ټيوه و هه چي به فرمانم نهکات له مل ده دم ، به شرانن هه بز او پکتان دژ به من يئت ، نه وه وان لي دهکات گشت قهوزه که له ټيوه

پير ؟

سرچاوه
لي الغاب ، مجموعه القصص والمسرحيات
عهد الصمد خالقه - بغداد ، ۱۹۵۲

